

مطالعات اتنوبوتانی روی گیاهان دارویی استان ایلام، ایران

حشمت امید^۱، حسنعلی نقدی بادی^{۲*}، حسن امید^۳، نصرت اله عباسی^۴، سید علی ضیایی^۵، حسین ترابی^۶

۱- گروه زراعت و اصلاح نباتات، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شاهد، تهران ص.ب: ۱۸۱۵۱/۱۵۹

۲- گروه کشت و توسعه گیاهان دارویی، پژوهشکده گیاهان دارویی جهاد دانشگاهی، تهران .

۳- گروه زیست، دانشکده علوم، دانشگاه پیام نور تهران

۴- گروه زراعت و اصلاح نباتات، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ایلام

۵- گروه فارماکولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۶- گروه خاکشناسی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شاهد، تهران .

آدرس: تهران، خ انقلاب، خ بزرگمهر غربی، پلاک ۹۷- پژوهشکده گیاهان دارویی جهاد دانشگاهی -

صندوق پستی: ۱۴۴۶-۱۳۱۴۵ تلفن: ۶۶۴۶۲۱۷۶-۰۲۱ Email: Naghdibadi@yahoo.com

چکیده:

طب سنتی، نقش مهمی را در درمان بیماریها در ایران و استان ایلام دارد. هدف از این مطالعه شناسایی گیاهانی است که به طور گسترده بوسیله ساکنین محلی در درمان بیماریها مورد استفاده قرار می گیرند. گونه های گیاهی مورد استفاده افراد بومی در درمان بیماریهای انسان، به روشهای تاکسونومیکی و اتنوبوتانیکی شناسایی شدند. برای هر گونه گیاهی، نام علمی، نام محلی، اندام مورد استفاده، خاصیت درمانی رایج، فرم تهیه و مصرف داروی گیاهی تدوین شد. در این راستا، ۱۳۸ گونه گیاهی از ۵۲ خانواده و از ۱۲۱ جنس گیاهی شناسایی شده اند که بیشترین این گونه ها از خانواده های کاسنی (Asteraceae)، نعناع (Lamiaceae)، چتریان (Apiaceae)، گل سرخ (Rosaceae)، پروانه آسا (Papilionaceae) و شب بو (Cruciferae) بودند.

گیاهان دارویی ثبت شده بطور عمده برای مسمومیت زدایی، خلط آوری، التیام زخم، درمان تب، انواع دردها و التهابها مورد استفاده قرار می گرفتند. همچنین داروهای گیاهی از اندام های مختلف یک گیاه یا چند گیاه تهیه می شدند. به هر حال، گونه های گیاهی استان در طب سنتی، اهمیت زیادی در درمان بیماریها دارند.

کلمات کلیدی: استان ایلام، اتنوبوتانی، گیاهان دارویی، طب سنتی، بیماری های انسان

Studies on Ethnobotany of medicinal plants from Ilam Province in the west of Iran

Heshmat Omid¹, Hassanali Naghdi Badi ^{*2}, Hassan Omid³, Nosrat Abasi⁴,
Seyed Ali Ziai ⁵

- 1- Department of Agronomy, Faculty of Agriculture, Shahed University, Tehran, Iran P.O.BOX:18151/159
- 2- Institute of Medicinal Plants & Natural Products Research, Iranian Academic Center for Education, Culture & Research (ACECR), Tehran, Iran.
- 3- Department of Biology, Faculty of Science ,Payam- Noor University, Tehran, Iran
- 4- Department of Agronomy, Faculty of Agriculture, Ilam University.
- 5- Department of Pharmacology, Faculty of Medicines, Shaheed Beheshti University of Medical Sciences (SBMU), Tehran, Iran

*No. 97, Bozorgmehr St., Qods St., Enghelab Ave., P.O. Box 13145-1446, Tehran, Iran

Abstract:

Traditional medicine plays an important role in the Iranian medical practice including province of Ilam. This study determined plants that are most frequently used by the inhabitants of Ilam province in Iran. Plant species used by the local inhabitants to treat human diseases were identified using ethnobotanical and taxonomic methods. For each plant species, botanical name, vernacular name, part(s) used, popular medicinal use, forms of preparation and applications of the herbal remedies are provided. In this study, 138 plant species of 121 different genera and 52 families were identified, which the most important families are: Asteraceae, Lamiaceae, Apiaceae, Rosaceae, Papilionaceae, Cruciferae. They are used mainly as detoxicant, expectorant, wound healing agent, antipyretic, and anti inflammation. Also, these herbal medicines were prepared from various plant parts of one plant, or multiple plants. In conclusion, the medicinal species in Ilam's traditional medicine play an important role in the treatment of human diseases.

Keywords: Province of Ilam, Ethnobotany, Medicinal plants, Traditional medicine, human diseases.